

Birger Andersen

Longman Dictionary of Contemporary English. New Edition. Longman 1987.

Da førsteudgaven af "Longman Dictionary of Contemporary English" (LDCE1) udkom i 1978, fortrængte den mange steder i engelskundervisningen "Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English", der ellers i mange år var blevet anset for standardværket hvad angår engelske ensprogede ordbøger til undervisningsbrug. Det skyldes formentlig i første række, at LDCE1 introducerede et kodesystem for de enkelte opslagsords grammatiske kombinationsmuligheder, der følte som en forbedring i forhold til "Advanced Learner's" noget indviklede system af "Verb Patterns".

Efterhånden som LDCE1 kom i brug, viste det sig imidlertid, at dens kodesystem ikke repræsenterede nogen forenkling, snarere tværtimod. Koderne var nærmest umulige at huske, hovedsageligt fordi de ikke var klart gennemskuelige; f.eks. er der intet naturligt i, at **X** angiver et verbum "with one object + something else", og at **X7** derfor skal angive et verbum med et objekt + et objektsprædikat i form af et adjektiv, eller at **F3** angiver et adjektiv eller adverbium "used after a verb" kombineret med "the infinitive with *to*".

Redaktørerne af LDCE2 tog kritikken af ordbogen på dette punkt til efterretning og erstattede det komplicerede kodesystem med klart gennemskuelige oplysninger om opslagsordenes grammatiske kombinationsmuligheder i form af forkortelser anbragt i selve ordbogsartiklerne efterfulgt af et eller flere eksempler på de angivne kombinationsmuligheder.

Dette repræsenterer en klar forbedring af ordbogens brugsværdi. I LDCE1 fik vi f.eks. at vide om verbet *consider*, at det har 3 betydninger:

1. *to think about, examine*, hvor det har flg. kombinationsmuligheder: [T1,4,6a,b;IØ]
2. *to regard as*, med flg. kombinationsmuligheder: [Wv6; X (to be) 1,7; V3]
3. *to take into account*, med flg. kombinationsmuligheder: [T1, 5, 6a]

I LDCE2 er de grammatiske kombinationsmuligheder for *consider* i tre betydninger angivet på flg. vis:

I betydning 1: [I; T], der umiddelbart fortæller os, at verbet kan anvendes såvel intransitivt som transitivt, (omend der mangler et eksempel på

den intransitive brug). Herefter angives ved hjælp af forkortelsen [+v-ing], at *consider* kan følges af et verbum i ing-form som i:

I'm considering changing my job.

og ved hjælp af forkortelsen [+wh], at det kan følges af en interrogativ ledsætning som i:

We've decided to move but are still considering where to go.

I betydning 2, (som i LDCE2 er blevet til betydning 3), angives de grammatiske kombinationsmuligheder som [T+obj+n/adj] med flg. eksempler:

I consider it a great honour.

I consider myself greatly honoured to be invited to join the committee.

Endelig angives for betydning 3 (i LDCE2 betydning 2) kombinationsmulighederne [T] efterfulgt af enten [+that] som i

If you consider that she's only been studying English for six months, she speaks it very well.

eller [+wh] som i

Have you considered how difficult it is for the new students?

Dette princip er gennemført ikke alene for verber, men også, hvor det er relevant, for substantiver og adjektiver. Således får vi nu at vide om substantivet *pity*, at det i betydningen: *sympathy and sorrow for someone's suffering or unhappiness* er [U], dvs. utælleligt, og forekommer i en sætning som

We had pity on the homeless family and took them into our house.

Pity har imidlertid også betydningen: *a sad, unfortunate, or inconvenient state of affairs*, hvor det angives som [S], dvs. et substantiv, der kun forekommer i entalsform. Vi får imidlertid også her den oplysning, at det kan følges af [+that] som i f.eks.

It's a pity you can't come to the party.

Den eksplicite markering af kombinationsmuligheden med [+that] i den anden betydning af *pity* skulle gerne medvirke til at forhindre brugen af kombinationsmuligheden, når *pity* har den første betydning.

Alt i alt er den nye form for angivelse af grammatiske strukturmultipliciteter en lettelse for ordbogsbrugeren, der ikke længere skal bruge megen tid på enten at lære kodesystemet i LDCE1 udenad eller foretage gentagne opslag til de to sidste sider i ordbogen, hvor der gives en oversigt over kodernes betydning.

Også på andre punkter er LDCE2 en forbedring i forhold til LDCE1, f.eks. anbringelsen af "phrasal" og "prepositional verbs". I LDCE1 blev disse enheder anført som selvstændige ordbogsopslag, således at f.eks. verbet *pin* stod mellem substantivet *pin* og substantivet *pinafore*, mens *pin down* skulle søges mellem substantivet *pin-cushion* og verbet *pine*, og *pin on* fandtes omme på næste side mellem substantivet *pinny* og verbet *pinpoint*.

I LDCE2 er denne praksis blevet ændret, således at "phrasal" og "prepositional verbs" anføres i umiddelbar forlængelse af den ordbogsartikel, som definerer det verbum, hvoraf de er dannet. Ændringen er fornuftig ud fra den betragtning, at man uvilkårligt vil søge "phrasal" og "prepositional verbs" under deres hovedbestanddel, nemlig verbet. Derimod har man bibeholdt den lidt ejendommelige praksis, at verbum + adverbium, f.eks. *lie down*, i dets konkrete betydning er fuldt integreret i opslaget *lie*, mens det identisk udseende "phrasal verb", dvs. *lie down* i f.eks. *lie down on the job*, er anført særskilt efter opslagsordet *lie*, omend begge har samme grammatiske kombinationsmuligheder og vel også i en vis grad er semantisk beslægtede.

"Phrasal verbs" er i det hele taget et så kompliceret område i engelsk, at en alment orienteret ordbog som LDCE2 naturligvis ikke kan rumme dem alle eller de meget specialiserede betydninger, visse af dem har, og for at råde bod herpå udgav Longman i 1983 en specialordbog for "phrasal verbs" (Courtney 1983), som på dette specielle område er et udmærket supplement til LDCE2.

Det skal endelig bemærkes i forbindelse med LDCE2's grammatiske inventarium, at der som noget nyt i forhold til LDCE1 introduceres en række "Language Notes", der forklarer nogle centrale, og for udlændinge ofte problemfyldte, grammatiske områder såsom artikelbrug, modalverber, præpositioner, m.m. Der kan naturligvis stilles spørgsmålstejn ved de i denne forbindelse trufne valg, men man ville næppe kunne forvente, at en internationalt orienteret ordbog som LDCE2 skulle kunne forholde sig til specifikke vanskeligheder for f.eks. danskere, der jo notorisk har vanskeligheder med f.eks. adverbiernes placering i sætningen. Et sådant meget specifikt problem kan LDCE2 ikke løse.

Med hensyn til **forklaringer/definitioner** af de enkelte ord har LDCE2 bibeholdt den prisværdige praksis, at de holder sig inden for det såkaldte "Defining Vocabulary" på 2000 ord, udviklet med basis i Michael Wests "A General Service List of English Words", medens man, også ganske prisværdigt, har opgivet at bibeholde denne restriktion for **eksempler**.

Det giver et langt mere naturligt eksempelmateriale, idet man herved har kunnet gøre brug af "Longman Citation Corpus" på næsten 30 millioner ord, herunder især nyere citater fra engelske og amerikanske aviser. Bru- gen af dette korpus har iøvrigt også sikret, at der er optaget mange nye ord inden for f.eks. et så centralt område som EDB.

I en koncis definition af et ord er det vanskeligt at angive semantiske relationer mellem dette ord og dets nærmeste "semantiske" slægtninge. I LDCE1 introducerede man derfor såkaldte "Usage Notes", der forklarer semantiske relationer mellem en gruppe beslægtede ord. Under opslags- ordet *people* fik vi således forklaret relationerne mellem *people*, *person*, *individual*, *men* og *man*, således at ordbogen også kunne anvendes, om- end i meget begrænset omfang, som en synonymordbog. Det skal dog ikke forlede nogen til at tro, at en god synonymordbog, som f.eks. Long- mans tilløb til en sådan, nemlig McArthur (1981), er blevet uundværlig.

I LDCE2 er disse "Usage Notes" blevet udbygget, og man har samti- dig forsøgt at tage højde for den voldsomme udvikling inden for pragma- tikken ved inden for rammerne af de omtalte "Language Notes" at give anvisninger på, hvordan man sprogligt gebærder sig på engelsk, når man tiltaler folk, skal undskylde, kritisere eller rose, tilbyde noget, være høf- lig, etc. etc. Det er igen oplysninger, som ikke kan inkorporeres i det en- kelte opslagsord, og de er derfor anbragt, alfabetisk ordnede, i "kasser" på 1-3 sider.

De fotografilignende illustrationer, der fandtes i LDCE1, er i LDCE2 erstattet med langt mere brugervenlige stregtegninger, og man kan iøvrigt lægge mærke til, at illustrationerne forsøger at holde sig ajour med bl.a. den tekniske udvikling - illustrationen af *kitchen* har fået tilføjjet en mi- krobølgeovn. Illustrationerne i LDCE2 repræsenterer dog ikke i alle til- fælde en forbedring i forhold til LDCE1. Eksempelvis er de to store na- tionale sportsgrene *soccer* og *cricket* blevet ganske stedmoderligt be- handlet. I LDCE1 fik vi både baneopstilling og et væld af termer (og for *soccer* såvel den traditionelle som den moderne holdopstilling), mens LDCE2 hvad angår *cricket* kun giver os et udsnit af banen med nogle få spillere og hvad angår *soccer* et totalt uinformativt billede.

I appendiksafdelingen er lister over betegnelser for hankøn, hunkøn og unger af dyr, betegnelser for familiemedlemmer samt betegnelser for nationaliteter og valutaer gledet ud til fordel for et appendiks med prin- cipper for orddannelse i engelsk, lister over de almindeligste præfikser og suffikser, samt en liste med geografiske navne og deres udtale. Alt i alt meget fornuftige dispositioner, som forhøjer ordbogens brugsværdi

væsentligt.

Umiddelbart forekommer LDCE2 at være en velgennemtænkt afløser for LDCE1; de ændringer, der er foretaget, afspejler i vid udstrækning reaktioner på kritik af LDCE1 fra mennesker, der bruger Longman's Dictionary i deres daglige arbejde, og det er forfriskende at se ordbogsforfattere i den grad være modtagelige for forslag til forbedring af deres arbejde. Den sande værdi af en ordbog vil imidlertid først manifestere sig efter en vis tids daglig brug, men personligt kan jeg konstatere, at den endnu ikke har svigtet mig, forudsat at jeg ikke har stillet for store krav til den og forlangt, at den skulle give mig svar på spørgsmål, som jeg retteligt kun kan forvente at få svar på ved at konsultere specialordbøger eller specialiserede opslagsværker.

Det skal iøvrigt bemærkes, at Longman p.t. averterer med en gratis "Teacher's Guide" til LDCE2.

Litteratur

Courtney, Rosemary (1983): *Longman Dictionary of Phrasal Verbs*. Longman.

Hornby, A.S.: *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. Various editions. Oxford University Press.

Longman Dictionary of Contemporary English. (1978). Longman.

Longman Dictionary of Contemporary English. (1987). Second edition. Longman.

McArthur, Tom (1981): *Longman Lexicon of Contemporary English*. Longman.

